

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

2 mei 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de slechte positionering van Vlaanderen in de Global Entrepreneurship Monitor
Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de graad van ondernemerschap in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de stand van zaken project alternatief proceswater

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de financiële gevolgen van het Sabena-dossier voor Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de opleidingscheques en de erkenning van hogescholen als opleidingsverstrekkers

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 2 mei 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.07 uur.*

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de slechte positionering van Vlaanderen in de Global Entrepreneurship Monitor

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de graad van ondernemerschap in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de slechte positionering van Vlaanderen in de Global Entrepreneurship Monitor met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot minister Gabriels, over de graad van ondernemerschap in Vlaanderen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de schaarste aan nieuw ondernemerschap is een thema dat niet enkel nu opduikt. Zowel in de vorige als in deze legislatuur is het in deze commissie al verscheidene malen aan de orde geweest. Mijnheer de minister, ik verwijs hierbij naar uw Actieplan Ondernemen.

De reden waarom ik dit opnieuw en nadrukkelijk in de commissie aan bod wil laten komen, is de vaststelling dat deze evolutie zorgwekkende vormen begint aan te nemen. Er moet op een meer structurele en fundamentele manier worden ingegrepen. Het Global Entrepreneurship Monitor-rapport van de Vlerick Management-school drukt ons

hard met de neus op de feiten. In 2001 was slechts 4,1 percent van de Vlaamse bevolking bezig een eigen bedrijf op te richten of eigenaar van een bedrijf dat jonger is dan 42 maanden. Dat percentage is minder dan de 4,6 percent in heel België en veel lager dan de 12,1 percent in Ierland, de 11,7 percent in de Verenigde Staten, de 7 percent in Duitsland en de 6,4 percent in Nederland. Op 29 onderzochte landen staan wij op een schamele zevenentwintigste plaats.

Ik besef dat deze studie kan worden genuanceerd : ze is niet gebaseerd op harde, statistische gegevens. Een enquête waarin meer dan 60.000 personen werden ondervraagd, waarvan 2.800 Belgen, aangevuld met onderzoek bij zogenaamde marktleiders en sleutelinformanten, is echter toch ruim genoeg om als statistisch relevant te worden beschouwd.

– *De heer Roland Van Goethem treedt als voorzitter op.*

De mythe van Vlaanderen als ondernemende regio wordt door het gebrek aan ondernemerschap in de toekomst sterk gehypothetheerd. Vandaag gaat het nog goed. Maar als het nieuw ondernemingsinitiatief zo blijft slabakken, moeten we ons vragen stellen over de toekomstige welvaart.

Mijnheer de voorzitter, vaststellen is één zaak. Hierop een antwoord bieden, is belangrijker maar ook veel moeilijker. In dat opzicht vallen de suggesties die in het rapport staan, nogal mager uit. Samengevat wordt er gesproken over de noodzaak het sociaal statuut te wijzigen. Er is een te groot verschil tussen het stelsel van de werknemers enerzijds en dat van de zelfstandigen anderzijds. De gebrekkige toegang tot het ondernemingskapitaal en de kredietschaarste worden aangehaald. In het rapport wordt ook melding gemaakt van het gebrek aan aandacht in het onderwijs. Ten slotte wordt er gewezen op de nogal negatieve beeldvorming over ondernemers in sommige populaire televisieseries.

Denys

Ik herhaal wat ik daarnet heb gezegd : als suggesties om de zaak aan te pakken, vallen ze nogal mager uit.

Het zou intellectueel oneerlijk zijn om te stellen dat zowel de vorige als de huidige regering onvoldoende aandacht heeft gehad voor het probleem. Deze interpellatie heeft dan ook niet de bedoeling om iemand iets te verwijten of om een uitzichtloos debat te voeren over de schuldvraag. De VLD wil wel constructief zoeken naar bijkomende instrumenten en acties. We willen het terugdringen van de terugval van het ondernemerschap als een van de belangrijkste prioriteiten op de agenda van de Vlaamse regering plaatsen. Voor ons is het zeer duidelijk : meer ondernemerschap is geen zaak van één departement maar van de hele Vlaamse regering. Hierdoor ontstaat meer welvaart en meer welzijn. Niemand blijkt het te durven zeggen, maar ik blijf ervan overtuigd dat het bouwen van een sociaal of ecologisch paradijs onmogelijk is op een economisch kerkhof. Daarom is een brede aanpak, waarbij alle departementen worden betrokken, noodzakelijk.

Om succes te hebben, moet er aandacht worden geschonken aan twee aspecten. Enerzijds moeten de zogenaamde doelgerichte instrumenten maximaal worden benut. Anderzijds moet er worden gezorgd voor een mentaliteitswijziging. Mijnheer de minister, wat het eerste punt betreft, is het Actieplan Ondernemen een stap in de goede richting. Het stroomlijnen van de ondernemersopleiding, de ondernemersbegeleiding via de adviescheque, de peterschapsprojecten en het ondersteunen van de mini-ondernemingen vormen ongetwijfeld goede impulsen om het ondernemerschap te stimuleren. Het activeren van het risicokapitaal, de expansiesteun nieuwe stijl en de aangekondigde lastenverlaging voor de ondernemingen zullen ongetwijfeld de financiële structuur helpen verbeteren. Het Huis van de Onderneming zal als eenheidsloket ervoor zorgen dat ondernemers makkelijker de weg vinden in de administratieve doolhof, en zal hopelijk de administratieve lastendruk verminderen.

Uw aanpak ten aanzien van het internationaal ondernemen en het zoeken naar meer ruimte voor ondernemingen is uiteraard van heel groot belang.

De VLD-fractie vindt het echter allemaal iets te vrijblijvend. Wat we missen, is een element dat de Waalse regering wel in haar actieplan heeft opgenomen, namelijk het vastleggen van heel concrete doelstellingen. In Wallonië is duidelijk vooropge-

steld dat tegen 2004 het aantal ondernemingen met 15 percent moet zijn gestegen in vergelijking met 2001. Dat betekent dat er in Wallonië jaarlijks netto 4.000 nieuwe commerciële initiatieven moeten bijkomen.

We zeggen vaak dat we, wat we in Vlaanderen doen, beter doen, maar we moeten intellectueel eerlijk zijn. Die Waalse aanpak met vastgelegde doelstellingen spreekt onze fractie sterk aan. We willen de huidige aanpak met zijn vrijblijvend karakter vervangen door een actieplan met meetbare doelstellingen.

Een tweede suggestie die we willen doen, heeft betrekking op de samenwerking met de federale overheid. Twee heel belangrijke instrumenten voor de groei van het ondernemerschap vallen nog steeds onder de bevoegdheid van de federale overheid, namelijk de fiscaliteit en het sociaal beleid. De federale overheid werkt daaraan, maar voor een meer resultaatgerichte werking is een samenwerking van de regio's met de federale overheid noodzakelijk.

Als het gaat om samenwerking tussen de regio's, stel ik vast dat er vandaag geen tegenstelling is tussen Vlaanderen en Wallonië. Beide regio's geven er blijk van een offensieve aanpak te willen. Waarom kan er dan, met respect voor ieders bevoegdheid, niet meer samenspraak zijn ? Waarom kan niet samen met de andere regio's gezorgd worden voor meer inspraak in en samenspraak over het beleid van de federale overheid ? Hoe worden bijvoorbeeld de regio's betrokken bij de rondetafelconferentie van de federale minister van Middenstand ? Is een gesprek met uw Waalse collega Kubla niet aangewezen om de inbreng van de regio's in dat debat te versterken ?

Naast het probleem van de doelgerichte instrumenten, waar de overheid rechtstreeks kan op inspelen, is er nog een tweede probleem, dat van de mentaliteit en de cultuur. Het is niet eenvoudig die te veranderen. Het valt niet te ontkennen dat de publieke opinie vandaag nogal negatief staat tegenover ondernemers en hun ondernemersmentaliteit. Vroeger was er nog een ideologische strijd tussen kapitaal en arbeid, en werd de ondernemer vaak afgeschilderd als een kapitalistisch uitbouter. Vandaag is dat niet meer het geval, al hoorde ik gisteren in de 1-meitoespraken dat sommigen opnieuw naar het marxisme willen en de strijd tussen kapitaal en arbeid weer willen verscherpen. Desondanks bestaat dat beeld vandaag niet meer.

Denys

Nu lijdt de ondernemer echter onder een ander vooroordeel. Hij wordt beschouwd als de vervuiler. Dat beeld wordt in het onderwijs en in de publieke opinie veel te veel veralgemeend. Het groene denken heeft zeker een positieve invloed gehad op het zogenoemd duurzaam ondernemen, waarbij rekening wordt gehouden met de leefomgeving van de mens, en met de ruimte. De liberale fractie staat volledig achter die aanpak. Als het groene denken echter uitmondt in het stigmatiseren van de onderneming, dan gooien we het kind met het badwater weg.

De overheid heeft ons inziens een rol in het weg nemen van de negatieve beeldvorming en de vooroordelen. Sensibilisatie van het publiek is een must. Er moet worden uitgelegd wat duurzaam ondernemen betekent, niet alleen aan ondernemers en aan vakbonden, maar ook aan de brede lagen van de bevolking. Jongeren moeten worden gestimuleerd en gemotiveerd. Uitsluitend het accent leggen op het risicovolle karakter van het ondernemen, is veel te eenzijdig. Er moet op positieve wijze worden aangetoond dat ondernemen ook neerkomt op kansen benutten en het vrij ontplooiën van de eigen mogelijkheden. Die invalshoeken geven een andere dimensie en kunnen een andere mentaliteit teweegbrengen.

Het onderwijs is daarbij heel belangrijk. De overheid beschikt weliswaar slechts over beperkte mogelijkheden om in het onderwijs op te treden. De vrijheid van onderwijs is immers belangrijk, en de overheid kan niet veel meer doen dan te werken aan de eindtermen. Maar waarom zouden economische basisprincipes en de principes van het ondernemen niet in de eindtermen kunnen worden opgenomen? Op die manier kan er ook bij de jeugd iets veranderen, met het oog op de toekomst.

Ik verwijs graag naar het schitterend initiatief mini-ondernemingen van de heer Laverge. Jammer genoeg is het beperkt tot enkele scholen. Zo zouden er ook, naar analogie met de bos- en hoeveklassen, ondernemersklassen kunnen worden georganiseerd. Dat zijn voorbeelden van mogelijkheden van sensibilisatie om een mentaliteitswijziging tot stand te brengen.

Mijnheer de minister, dat is waarschijnlijk het belangrijkste, maar ook het moeilijkste aspect. Ik richt me tot u, maar ik besef heel goed dat mijn vraag de hele Vlaamse regering aanbelangt en een interdepartementale aanpak vergt. Omdat ik weet dat u mijn bekommernis deelt, richt ik me toch tot

u met de vraag om als bemiddelaar op te treden om aan het project een meer algemene dimensie te geven.

Mijnheer de voorzitter, dit waren de conclusies van mijn fractie over het rapport en onze aanbevelingen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uiteraard zal ik de woorden van de vorige spreker, die verwezen heeft naar de studie, niet herhalen. Zowel de wetgevende macht, het parlement, als de uitvoerende macht, de regering, moeten zich op een bepaald moment bezinnen op basis van studies gemaakt door instituten. Daar kunnen ze niet onderuit en ze nemen er akte van. Dat is echter niet voldoende, want als uit een studie blijkt dat er op een bepaald beleidsdomein problemen zijn, moeten we daaraan consequenties durven verbinden.

Slechts 1,15 percent van de Vlamingen heeft een eigen zaak. Voor de Duitsers is dat 6,7 percent. Er is dus iets aan de hand. Ik weet niet of het lage percentage alleen te verklaren is aan de hand van de door de onderzoekers opgestelde resultaten. Volgens mij is er ook sprake van een totaal gewijzigd koopgedrag van de consument. De grootdistributie verschilt volledig met die van vroeger. Het fijnmazige weefsel van kleine ondernemers in dorpen en steden is helemaal veranderd.

Dit alles belet ons niet om dieper in te gaan op de beleidspunten. De heer Denys heeft het inzake het sociaal statuut gehad over het durfkapitaal en het onderwijs. Het klopt dat we op die vlakken iets moeten doen. In die beleidsdomeinen blijft het echter nogal dikwijls bij freewheelen : iemand heeft een idee, dat wordt te boek gesteld en er wordt over gepraat. We hebben echter ook te maken met een puzzel op interdepartementaal, interfederaal en Europees vlak. Het probleem komt in elk maatschappelijk weefsel tegelijkertijd voor.

In het regeerakkoord wordt duidelijk bepaald dat de administratieve rompslomp moet worden teruggedrongen via het eenloketsysteem. Hopelijk komt dat loket er binnen afzienbare tijd en is de zaak goed op gang, maar het is er voorlopig nog niet. Inzake fiscaliteit werden een aantal maatregelen genomen in de vennootschapsbelasting. Die sturen wel een positief signaal naar de ondernemers, maar alles bij elkaar zijn de maatregelen nog onvoldoende om een degelijk resultaat te bekomen.

Bogaert

Mijnheer de minister, de reden voor dit alles is volgens mij het nieuwe sociaal-economische weefsel waarin we zijn beland. We moeten durven zeggen dat het weefsel anno 2002 een totaal ander weefsel is dan twintig jaar geleden. Vertrekkend vanuit dat nieuwe weefsel, moeten we nagaan wat de plaats is van het ondernemerschap. We moeten daarbij dus nieuwe uitgangspunten hanteren. Er wordt gesproken over doelstellingen, maar die kunnen ook heel gevaarlijk zijn, denken we maar aan de vooropgestelde 15.000 woningen in de sociale bouwsector waarvan achteraf blijkt hoe moeilijk het is om het doel te halen. Als we doelstellingen bepalen, zeker op het vlak van het ondernemerschap, dan moeten we er voor 80 percent zeker van zijn dat ze haalbaar zijn.

Rond dezelfde tijd vorig jaar waren er heel wat vragen om uitleg en interpellaties gesteld die waren gebaseerd op het vorige rapport. Een jaar later blijkt uit een nieuw rapport dat de resultaten nog slechter zijn dan toen. Vorig jaar hebben we ook een nieuw beleid en incentives gevraagd. Doelstellingen zijn op zich heel goed, maar als er getallen op worden gekleefd, dan moeten we zeker van zijn dat de doelen voor minstens 80 percent zullen worden gehaald.

Het grote probleem van België is dat we met een federaal systeem in een confederaal model werken. Onze bevoegdheden op het vlak van economie zijn heel beperkt. Het gros van de bevoegdheden bevindt zich op federaal niveau. Wij beschikken feitelijk over de residuaire bevoegdheid. Dat systeem werkt remmend op het ondernemerschap. Ondernemerschap is immers gerelateerd aan onze volksgeest, aan onze eigenheid en onze manier van economie bedrijven. Omdat we nog steeds afhangen van een federaal model, kan heel moeilijk worden ingespeeld op de eigenheden van het eigen weefsel.

De heer Denys vraagt zich af hoe de toestand in tussentijd kan worden gerepareerd, hoe het overleg op een ander vlak kan worden geïnstalleerd, hoe vanuit het federale model zaken kunnen worden meegenomen naar het gewestelijk model en omgekeerd. Het antwoord op die vragen is niet eenduidig noch makkelijk.

Ik herhaal dat de resultaten van deze studie nog slechter zijn dan die van de vorige studie. Nochtans had deze commissie al besluiten getrokken uit de vorige studie. Wie de teksten van de vragen om uitleg en interpellaties van die periode nog eens na-

leest, zal merken dat voor 70 tot 80 percent hetzelfde werd gevraagd als nu. Toch zijn de huidige resultaten slechter. We mogen niet laten gebeuren dat volgend jaar opnieuw een rapport wordt uitgebracht met nog slechtere cijfers.

De door de onderzoekers voorgestelde initiatieven om het tij te doen keren, zijn inderdaad enigszins beperkt, niet volledig of niet-limitatief, maar ik ga er gewoon al verder op in en tracht ze op het beleid toe te passen.

Mijnheer de minister, op welke wijze speelt de Vlaamse regering in op de dringende noodzaak tot het verbeteren van het systeem van de sociale zekerheid? Blijkbaar blijft dat immers toch een belangrijke oorzaak van problemen.

Een van de belangrijkste uitgangspunten van het regeerakkoord was het terugdringen van de administratieve rompslomp. Er werd gesproken over een eenloketfunctie. Is men daar ondertussen al mee bezig? Kan men bijvoorbeeld al zeggen dat dit beleidspunt in 2003 een feit zal zijn? Het is zeer belangrijk om dat te weten.

Dan is er de problematiek van het durfkapitaal. Er is een lacune met betrekking tot de bankwereld. Men kan bijna niet meer aan durfkapitaal of risicokapitaal geraken. De Vlaamse regering moet daarvoor dus een beleid uitwerken met de nodige incentives.

Ik koppel dit ook aan het dossier van de PMV. De PMV is ontstaan onder druk van deze commissie. Deze commissie stond namelijk beperkt in de relatie met de beursgenoteerde GIMV. U herinnert zich nog wel dat de bevoegde minister hier kwam zeggen dat hij op bepaalde vragen geen antwoord kon geven omdat dit in strijd zou zijn met de regels van de beurs. Dat was voor deze commissie de reden om aan te dringen op de oprichting van de PMV, met 100 percent maatschappelijk kapitaal in overheidshanden.

De PMV had eigenlijk vier pijlers. Een van die pijlers was precies de problematiek van het opnemen van het durfkapitaal. We hebben daarover verschillende vragen gesteld aan de minister. Men is volop bezig zich te installeren. Er is beloofd dat we de eerste donderdag na het zomerreces een volledige dag zullen vergaderen met de PMV om na te gaan of die vier pijlers op economisch vlak kunnen worden uitgewerkt.

Mijnheer de minister, een volgende vraag is in welke mate er meer begrip en goodwill kan wor-

Bogaert

den gecreëerd voor de bedrijfswereld in het algemeen en voor startende ondernemers in het bijzonder. Daarvoor verwijs ik naar onze Vlaamse volksaard. Het ondernemen zit ons in het bloed. De Vlaming tracht zich al eeuwenlang in het economisch weefsel in te schakelen.

In dit verband wil ik ook op het volgende wijzen. In Nederland is een faillissement een surseance. Men krijgt daar geen jodenster. Bij een faillissement gaat men ervan uit – tot bewijs van het tegendeel – dat de ondernemer het goed geprobeerd heeft. Pas als bewezen is dat hij heeft gesjoemeld, wordt hem dat aangewreven.

In België hebben we jammer genoeg een andere benadering. Als een ondernemer om een of andere reden de boeken neer moet leggen, dan heeft hij het per definitie slecht gedaan. Dat is dus een compleet verkeerde benadering. Op die manier krijgen de Vlaamse ondernemers angst om – verantwoorde – risico's te nemen. Ook op dat vlak moet er een mentaliteitswijziging komen.

Men moet ophouden met de mensen te stigmatiseren. Iemand die zonder werk valt, komt in een sociaal vangnet terecht, zoekt naar ander werk en kan zich zo hopelijk opnieuw ontplooien. Een ondernemer die de boeken dicht moet doen, wordt vaak beschouwd als een paria. Ook dat creëert mede dat negatieve beeld op ondernemen.

Collega's, het negatieve beeld is dus zeker niet alleen het gevolg van de Boma's of de Vorlats op televisie. Het negatieve beeld bij Jan en Mie Modaal is vooral het gevolg van het feit dat een ondernemer de laatste tijd al te vaak wordt geïdentificeerd met gesjoemel binnen rechtspersonen zoals NV's of BVBA's. U kent allemaal de verschillende problemen waarmee we momenteel te kampen hebben.

De ondernemer wordt meer gezien als een handelaar in aandelenpakketten of als iemand die belangen neemt in andere groepen dan als iemand die echt onderneemt en ervoor gaat. Dat is het negatieve beeld. De ondernemer wordt te weinig gezien als iemand die met geest en handen werkt voor zijn onderneming.

Dat creëert ook mede het negatieve beeld. Ik wil dan ook een oproep doen om dat beeld bij te schaven. Op die manier kunnen we mogelijk binnen de kortst mogelijke tijd het tij doen keren.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik sluit me met veel plezier aan bij de interpellatie van de heer Denys. Hij heeft een vernieuwende benadering gebracht van het probleem van het ondernemerschap. We moeten duidelijk durven te zeggen dat het probleem van het ondernemerschap eigenlijk al ongeveer twintig jaar een chronische ziekte is in onze maatschappij.

De heer Bogaert stelt terecht dat het niet van vandaag is dat er in de commissie wordt geïnterpeleerd over ondernemerschap. Ook in de periode dat ik voorzitter was van de commissie was er al bezorgdheid over dat ondernemerschap.

Ik durf dus te stellen dat we in onze dynamische Vlaamse gemeenschap met een chronische ziekte van ondernemerschap zitten. Dat is een gevaarlijke ziekte. Er zijn veel bedrijven die verdwijnen. Elk jaar zijn er enkele duizenden bedrijven die stoppen. Dat is ook een logische beweging. Er is de marktevolutie. Er zijn managementfouten. Er zijn ook nog andere elementen die een rol spelen, zoals problemen van kapitaalondersteuning. Dat zijn zaken die altijd zullen gebeuren. Ongeacht de middelen die men inzet, zullen er altijd ondernemers zijn die het niet halen.

Het gevaar is echter dat we het verlies niet kunnen opvangen met nieuwe ondernemers. Daar wringt het schoentje. We kunnen geen jongeren aanzetten tot ondernemen. Al de andere maatregelen, zoals starterskapitaal, sociale zekerheid, de middelen die de omgevingsfactoren bepalen, zijn goed. Vooral eer die middelen kunnen worden gebruikt, moet er echter eerst een starter, een beginnende ondernemer zijn.

Ik heb het relaas van een interview met een van de auteurs van het Vlerickrapport, professor Manigart, gehoord. Dat is wel interessant. Ze heeft over het rapport een aantal uitspraken gedaan. Ze zegt dat de administratieve rompslomp een belemmering vormt voor de ondernemer, maar niet het doorslaggevend element vormt om al dan niet een zaak op te starten. Volgens haar houdt de sociale zekerheid de belangrijkste belemmering in. Ons sociaal stelsel zet niet aan tot ondernemen. Vanaf 40 jaar, de leeftijd waarop mensen toch enige ervaring hebben opgedaan, zijn er nog weinig Vlamingen bereid een risico te nemen. Ze wentelen zich in het goed uitgebouwde stelsel.

Er is dus een dualiteit : hoe beter het sociaal systeem, hoe minder mensen bereid zijn te onderne-

Laverge

men. Iedereen streeft naar een beter sociaal stelsel terwijl we tegelijkertijd moeten vaststellen dat hoe beter het systeem functioneert en hoe meer het beschermt, hoe minder mensen er zijn die risico's willen nemen. Het is een verschrikkelijk moeilijke uitdaging voor de maatschappij om hieraan iets te doen. Hoe beter het gaat met Vlaanderen, hoe meer de mensen kunnen genieten van de welvaart. Ook de politici en de gemeenschap streven dit na. Toch stellen we vast dat hoe beter we het stelsel uitwerken, hoe minder bereidheid er is tot ondernemerschap. We ondergraven de eigen dynamiek. Hoe minder er wordt ondernomen, hoe minder toegevoegde waarde er later ontstaat en hoe minder middelen er beschikbaar zijn voor het sociaal stelsel. Door de ondernemers niet te steunen, lopen we het risico dat we de sociale zekerheid in de toekomst ondergraven.

Ik heb niet direct een adequate oplossing voor dit probleem. Niettemin moeten we iets doen. We moeten meer de kaart trekken van het ondernemerschap. Ik sluit aan bij wat de heer Denys heeft gezegd. We moeten op het maatschappelijk niveau het ondernemen aantrekkelijk maken. De heer Denys heeft gezegd dat er in allerlei soaps een negatief imago wordt gecreëerd van de ondernemers. Ze worden door anti-globalisten geculpabiliseerd. We moeten hieraan trachten te verhelpen. We moeten er ons in Vlaanderen bewust van worden dat we nood hebben aan verjonging, vernieuwing en creativiteit in het ondernemerschap.

De heer Denys heeft het daarnet ook gehad over het vormen en sensibiliseren van jongeren. Professor Manigart zegt daarover dat het onderwijs allerm minst aanzet tot ondernemen. Dat weten wij ook. Ze zegt : 'Ik zal heel cru zijn en u zeggen dat het ondernemerschap in feite al van in de kleuterklas aan banden wordt gelegd. U lacht. Wel, ik zeg u dat in bepaalde landen dit wel gebeurt. Ik geef u een voorbeeld hoe het er bij ons aan toegaat. In onze kleuterklas zeggen ze aan onze kleuters die een tekening moeten inkleuren, dat ze netjes binnen de lijnen moeten kleuren en liefst nog met één kleurpotlood. Als we daar even langer bij stil staan, kunnen we niet anders concluderen dan : onzin is dat ! En waarom ? Omdat het de creativiteit die noodzakelijk is in het ondernemerschap, aan banden legt. De creativiteit is een cruciaal gegeven bij het ondernemen. Welnu, deze kwaliteit wordt bij ons al heel snel beknot. In andere landen zeggen ze in de kleuterklas : Je mag kleuren hoe je wilt, maar het moet wel iets worden. In deze landen wordt creativiteit dus wel gestimuleerd.'

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, na zo'n uitsmijter is het natuurlijk moeilijk om de juiste, zakelijke toon terug te vinden. Ik zit met gemengde gevoelens. Sinds 1999 draaien we rondjes rond hetzelfde thema. Er is een vloed aan vragen en interpellaties over dit onderwerp. Er is tijdens deze legislatuur een gebrek aan economisch beleid. (*Ru-moer*)

Het is niet toevallig dat het vertrouwen in deze regering vanwege ondernemend Vlaanderen een historisch dieptepunt heeft bereikt. Mijnheer Denys, u stelt dat het de goede richting uitgaat. U hebt het over de expansiesteun nieuwe stijl, het Huis van de Onderneming, de lastenverlaging, de administratieve vereenvoudiging. Ik vraag u, waar ziet u die ? Ik ben een regelmatig bezoeker van deze commissie. U raakt wezenlijke punten aan. Het is goed dat u er de aandacht op vestigt. Op geen enkele ervan heeft de regering initiatieven genomen, behalve – en dat is de uitzondering die de regel bevestigt – voor wat de opschorting van de tewerkstellingssteun inzake de expansiesteun betreft. Maar er is op geen enkel ander vlak ook maar enig initiatief genomen om aan het parlement een expansiesteun nieuwe stijl voor te stellen. We lezen daarover veel in de pers. Er ligt in de commissie echter niets op de plank. We moeten ons bezighouden met het stellen van vragen om toch maar iets op de agenda te hebben.

Mijnheer Denys, u had het over het Huis van de Onderneming. Waar ziet u dat ? Minister Gabriëls vertelt daar een totaal ander verhaal over dan zijn voorganger, minister Van Mechelen. Het is in elk geval nog niet opgericht. Wat de lastenverlaging in Vlaanderen betreft, die is nog helemaal niet doorgevoerd. Tijdens een vorige commissievergadering is aangetoond dat KMO's en grote bedrijven vinden dat de administratieve rompslomp nog nooit zo groot is geweest. Als u zegt dat het de goede richting uitgaat, dan weet ik niet op welke weg u zit.

U hebt gealludeerd op de tegenstelling tussen onze inspanningen en die van de Waalse regering. Het klinkt misschien gek, maar de band tussen het Waals bedrijfsleven en de Waalse politici en regering is sterker. De Waalse regering neemt inderdaad maatregelen. Het is niet toevallig dat de campagne die deze regering de afgelopen week heeft gevoerd, gericht is op de Vlaamse bedrijven. Er wordt ruimte geboden om economische activiteiten

Schuermans

te ontwikkelen. Deze actie kent succes. De commissieleden uit de grensregio's kunnen dit bevestigen. Objectief gezien is er een geweldige vooruitgang in de aanpak door de Waalse regering.

Ik heb al een aantal malen het goede bondgenootschap tussen de Waalse regering en het Waals bedrijfsleven aangehaald. Dit wordt vandaag geïllustreerd in de aanpak van het Airbusprogramma. Ik heb herhaaldelijk in het parlement de aandacht gevraagd opdat Vlaamse bedrijven een grotere impact zouden hebben op de diverse Airbusprogramma's. Er worden enkel brieven geschreven. Aan het parlement wordt gezegd dat er niets aan de hand is en dat het Vlaams bedrijfsleven de aanpak toejuicht. De betrokkenheid van de relatief jonge Vlaamse luchtvaartindustrie is onbestaande of te verwaarlozen. Het is dan ook vrij gemakkelijk om naar Toulouse te gaan, contacten te leggen en nogmaals een brief te schrijven, waarop niet wordt geantwoord. U kent het verloop van het feuilleton. Het verhaal illustreert eens te meer dat de Vlaamse ondernemers ook op dat terrein niet ernstig worden genomen.

Door de vele vragen die hier met de regelmaat van een klok worden gesteld, worden we verplicht in herhaling te vallen. De federale aanpassing van de vennootschapsbelasting wordt in Vlaanderen gecompenseerd door het verminderen van het aantal aftrekposten. Een typisch voorbeeld hiervan zijn de milieuheffingen. Ze zijn niet meer aftrekbaar. Ze worden voor 90 percent in Vlaanderen betaald. Als de federale overheid iets doet op het vlak van de vennootschapsbelasting, dan is het Vlaanderen dat betaalt.

Mijnheer Denys, ik zie geen vooruitgang. Het is wachten tot de regering eindelijk eens concrete voorstellen doet via ontwerpen of voorstellen van de meerderheid. Er moet meer dan wat lippen-dienst worden bewezen aan ondernemend Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, de heer Schuermans merkt terecht op dat we in deze commissie rondjes draaien als we het over ondernemerschap hebben. De vraag is natuurlijk waarom dat gebeurt. Is het omdat we de verkeerde analyse maken ? Dat denk ik niet. We maken de juiste analyse. Zoals de heer Laverge heeft gezegd, zijn er geen starters meer in de Vlaamse ondernemerswe-

reld. Dat is de kern van het probleem. En waarom hebben we geen ondernemers meer en waarom vinden we geen starters meer ? Daar zijn verscheidene redenen voor. Eerst en vooral is er een mentaliteitsprobleem. Een andere reden is het systeem van de sociale zekerheid. Er is een tekort aan risicokapitaal. Ook de mentaliteit ten aanzien van het faillissementsrecht speelt een rol.

Er zijn een aantal aangelegenheden waarop de Vlamingen, het Vlaams Parlement en de Vlaamse instanties een directe impact hebben. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de mentaliteit. Onderwijs valt onder onze bevoegdheid. We zouden onze kinderen, de toekomstige kandidaat-ondernemers bijvoorbeeld vanaf het kleuteronderwijs ondernemingszin kunnen bijbrengen. Wat de andere aangelegenheden betreft, hebben we die bevoegdheid niet. En dat, mijnheer Schuermans, is de reden waarom we rondjes blijven draaien.

We zijn niet bevoegd inzake sociale zekerheid. Dat is, jammer genoeg, een federale aangelegenheid. Wanneer we vaststellen dat mensen vanaf 40 jaar geen risico meer willen nemen en dus niet meer de stap zetten naar het ondernemerschap, omdat het sociale vangnet hen niet meer aanstaat, dan kan Vlaanderen daar niets aan doen. Die bevoegdheid is in handen van de federale overheid. Wanneer we vaststellen dat het moeilijk is om op de Vlaamse markt risicokapitaal te vinden, dan komt dit omdat onder meer het ondernemings- en kapitaalrecht in federale handen is gebleven.

We weten dat Vlaanderen een spaarzaam land is. We hebben destijds op ons economiecongres voorgesteld het Vlaams spaarkapitaal af te leiden naar een soort volksbank. Die bank zou niets anders moeten doen dan risicokapitaal aan Vlaamse ondernemers verstrekken. We kunnen dat blijkbaar niet organiseren omdat de federale wetgeving in de weg staat. Dezelfde analyse geldt voor de faillissementswetgeving. De heer Bogaert heeft de vinger op de wonde gelegd. De faillissementswetgeving is inderdaad te stigmatiserend. Maar ook hier moet ik vaststellen dat ze een federale materie is. Wij, als Vlamingen, hebben weinig in te brengen.

Mijnheer Schuermans, ik denk dan ook dat we nog lang rondjes zullen draaien, dat we nog lang zullen blijven cirkelen rond de goede analyse die we hebben gemaakt. We kunnen niet wetgevend ingrijpen omdat die materies niet onder onze bevoegdheid vallen. Debatten zoals deze kunnen dan ook niet anders dan een pleidooi vormen voor een verdere regionalisering van alles wat met ondernemerschap te maken heeft.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, de heer Penris heeft tot vier keer toe naar ons verwezen. U weet ook dat onze fractie vragende partij is om op dat vlak meer bevoegdheden te krijgen. Er is echter één grote maar bij. Op de terreinen waarvoor we wel bevoegd zijn, gebeurt er niets. Ik stel me dan ook de vraag wat voor zin het heeft om te ijveren voor meer bevoegdheden. Het aanpassen van de expansiesteun is een volledig regionale bevoegdheid. Er gebeurt echter niets op dat vlak. Het inrichten van het Huis van de Onderneming is een volledig regionale bevoegdheid. We kunnen, weliswaar in bescheiden mate, de lasten verlagen. De administratieve vereenvoudiging is voor een deel regionale materie. Er gebeurt echter niets. Het verschaffen van risicokapitaal is een regionale bevoegdheid, we hebben er zelfs instrumenten voor ontwikkeld.

Ik stel dan ook voor eerst die terreinen die tot onze bevoegdheid behoren, maximaal te benutten vooraleer we ons blind staren op nieuwe materies. Er is nog genoeg werk aan de winkel. We moeten de zaken niet omdraaien.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het probleem dat vandaag wordt aangekaart, kunnen we niet ontkennen. Heel wat opmerkingen van de heer Schuermans bijvoorbeeld zijn puur partijpolitiek geïnspireerd en passen in de tegenstelling meerderheid tegen minderheid. Ze gaan niet verder dan een aantal intentieverklaringen. Mijnheer Schuermans, de randvoorwaarden die we op Vlaams niveau hebben en het kader dat is gecreëerd, zijn van die aard dat ze een aantal zekerheden geven om te kunnen ondernemen. Men kan zeggen dat het beter kan, dat het op bepaalde punten verstevigd moet worden, en op andere punten versoepeld, maar het kader dat is gecreëerd, is vrij duidelijk en geeft voor ondernemers en werknemers een aantal zekerheden.

Aan de andere kant kan men niet ontkennen dat onze maatschappij vandaag is geëvolueerd, en dat geldt ook voor de ondernemers. Iedereen heeft het in de maatschappelijk-filosofische analyses over de risicomaatschappij. Die wordt vaak vanuit het liberale denken als een pluspunt gezien, namelijk dat risico's ervoor zorgen dat de sterkeren overleven. Vanuit het ondernemersdenken kan men zeggen dat de risicomaatschappij goed is voor de sterke ondernemers en het de zwakkeren moeilijk maakt.

In die zin deel ik de analyse van de professor helemaal niet.

Een derde opmerking is dat we problemen altijd doorschuiven naar het onderwijs om ze op te lossen. Mijnheer Denys, we hebben al vele discussies gehad over het gebrek aan conditie van de Vlaamse jeugd. Dan wordt vaak gezegd dat er meer sport aan bod moet komen in het onderwijs. Als het gaat over democratische waarden wordt er naar het onderwijs gewezen, en terecht, want dat zijn waarden die daar moeten worden meegegeven. Als het gaat over geweld of pesten, moet het onderwijs ook de antwoorden geven. Vandaag hebben we het over ondernemen, dus zegt men dat het onderwijs al vanaf de kleuterschool moet beginnen met daarop in te spelen. Ik wil de verdienste van de professor niet ondergraven, maar ik vind het eerlijk gezegd een dom voorbeeld in het kader van de gedachte dat creativiteit zou leiden tot meer ondernemerschap. Dan kan je bijvoorbeeld vanaf morgen gaan investeren in het Freinetonderwijs, want daar zit veel initiatief en creativiteit. Ik weet echter niet of de Freinetscholen veel ondernemers hebben voortgebracht.

Over dit debat kunnen we heel veel intentieverklaringen afleggen en ambities uitspreken, maar ik vrees dat er vandaag geen concrete voorstellen zijn gedaan, tenzij het weeral wijzen naar het onderwijs. Men kan het onderwijs echter niet met alle taken belasten. Het heeft als opdracht mensen kennis, vaardigheden en waarden bij te brengen. Daar zit ondernemerschap misschien in, maar het ondernemerschap zelf is niet de opdracht van het onderwijs. De opdracht van het onderwijs is de voorwaarden scheppen waarbij mensen mens kunnen zijn en dus ook goede ondernemers kunnen worden.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, ik vindt het toch nuttig dat de regering kan zeggen wat ze erover denkt, hoe nuttig en boeiend het uitwisselen van standpunten ook is.

Mijnheer Schuermans, het is gemakkelijk om te zeggen dat er niets gebeurt, maar ik zal u straks van alle punten zeggen in welke fase ze nu precies zitten en binnen welke korte termijn we ze zullen implementeren.

We werken trouwens op twee sporen. Enerzijds is er het directe spoor, en we zitten heus niet te wachten tot er nog meer bevoegdheden van het federale niveau naar Vlaanderen komen. We zijn ondertus-

Gabriels

sen wel degelijk bezig met dat te implementeren. Ik kom er seffens op terug. Anderzijds denken we ook op langere termijn. Vandaar het tweede item van het pact van Vilvoorde dat nu loopt in het kader van Kleurrijk Vlaanderen, waarin we het ondernemen op een iets langere termijn projecteren. Over die iets langere termijn is men ook in de bedrijfswereld enorm enthousiast. Dat zal op 7 mei in de Kinopolis in Brussel en later elders in Vlaanderen een debat opleveren met mijzelf en Waals minister Kubla over de huidige stand van zaken.

Ik kom terug op de kortere termijn en de graad van het ondernemerschap. De bevindingen van de Global Entrepreneurship Monitor editie 2001 zijn inderdaad teleurstellend. De verklaringen en de suggesties van professor Crijns over deze weinig enthousiasmerende cijfers zijn inmiddels voldoende bekend. Het is een feit dat de Vlaming niet graag risico's neemt en dat een faillissement een levenslang stigma veroorzaakt. Het socialezekerheidssysteem moedigt het ondernemersinitiatief niet aan en in de laatste maanden zijn we inderdaad meer dan ooit met doemscenario's bij veelbelovende bedrijven geconfronteerd.

Toch wens ik enige kanttekeningen te plaatsen bij het onderzoek van de Vlerickschool. In de eerste plaats gaat het om slechts één van de indicatoren die ondernemerschap in kaart brengen. Ik wil u er bijvoorbeeld aan herinneren dat Vlaanderen helemaal niet zo slecht scoort wat betreft het aantal zelfstandigen in de Vlaamse beroepsbevolking. Bovendien stel ik ook vast dat grote ondernemingen zich vandaag steeds vaker organiseren als kleine KMO's binnen één grote organisatie, bijvoorbeeld de filialisering binnen de banken, distributiebedrijven enzovoort. Alhoewel de verantwoordelijken loontrekkend zijn, functioneren ze in feite steeds vaker als een ondernemer en steeds vaker zien we ook een koppeling tussen de prestaties van de unit en het loon van de verantwoordelijke.

Tegenover de Vlerickstudie wens ik de resultaten van een andere studie, uitgevoerd door Idea-Consult in opdracht van het Nederlandse ministerie van Economische zaken, te plaatsen waarbij het investeringsklimaat in veertig regio's in Europa werd bestudeerd. Van ons land werden de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, Limburg en de regio Brussel bestudeerd en vergeleken met de andere regio's. Frappant resultaat daarbij is dat quasi alle regio's even slecht of goed scoren. Zowat alle ondernemers in alle regio's in Europa botsen op een

muur van administratieve overlast en hebben overal moeite met het rond krijgen van financieringen.

Indien we deze studie en deze van de Vlerickschool samen beschouwen, dan durf ik zelfs stellen dat het gebrek aan ondernemerschap in Vlaanderen voornamelijk een culturele component bevat. Externe parameters zijn immers in alle regio's sterk gelijkend, het verschil moet dus door interne elementen van ondernemerschap worden verklaard.

Mijns inziens ligt hier ook een belangrijke verantwoordelijkheid in het onderwijs. Het gaat inderdaad niet op om alle heil van het onderwijs te verwachten, mijnheer Stassen, maar het is wel belangrijk dat in het onderwijs attitudes in ondernemerschap worden bijgebracht. In dit kader heb ik er dan ook bij minister Vanderpoorten op aangedrongen om snel een overleg op te starten tussen beide beleidsdomeinen. Ideeën zijn voorhanden in het buitenland, zoals bijvoorbeeld een gemengde commissie voor Onderwijs en Economie waarin ook ondernemers zetelen die concreet de pijnpunten in kaart kunnen brengen. Waarom organiseren we in het Vlaams Parlement bijvoorbeeld niet eens een gemeenschappelijke zitting van de commissies voor Onderwijs en voor Economie waarbij de raakvlakken elkaar kunnen verrijken? In mijn Actieplan Ondernemen heb ik trouwens niet voor niets heel wat aandacht besteed aan het stimuleren van ondernemerschap in het onderwijs, onder meer via de mini-ondernemingen en de ondernemersplanwedstrijd die vanaf volgend academiejaar in de hogescholen en de universiteiten wordt georganiseerd, en het opnemen van ondernemen in de eindtermen bij de herziening ervan. Attitude voor het ondernemerschap, en vooral ook het ethisch ondernemerschap waar men het zo vaak over heeft, moet vooral via het onderwijs in de juiste hoedanigheden worden bijgebracht. Of dat nu met een of meerdere kleurpotloden moet gebeuren, laat ik in het midden, maar belangrijk is dat het vanaf het kleuteronderwijs wordt bijgebracht. Er is het voorbeeld van de mini-ondernemingen die dit jaar met een kit naar de lagere scholen afzakken, en niet alleen naar de secundaire en de hogere scholen. De bedoeling van de ondernemersplanwedstrijd is om aan de laureaten meteen ook een startkapitaal beschikbaar te stellen en aldus de stap van het virtueel naar het reëel ondernemen voelbaar te maken.

Het spreekt voor zich dat naast het onderwijs ook de publieke opinie meer aandacht moet besteden aan de noodzaak van ondernemerschap. Ik deel de mening van professor Crijns dat figuren als Boma uit 'FC De Kampioenen' en Alexander Vorlat uit

Gabriels

‘Stille Waters’ niet de mooiste promotoren van het ondernemerschap zijn en ze de jongeren niet aanmoedigen om zich als ondernemer te engageren. Het is belangrijk om in het kader van het toekomstproject Kleurrijk Vlaanderen een ruimer debat op gang te brengen om tot een mentaliteitswijziging te komen die veel aanstekelijker werkt op de jonge generaties.

Het is belangrijk dat het Actieplan Ondernemen dat we hebben gestart, niet wacht op de langetermijnvisie. We hebben de beleidsbrief vertaald in een vijftal concrete actiepunten waartegenover ook het budget staat evenals de timing, namelijk 2002-2003, waarbinnen dit moet worden gerealiseerd. Het is een enorm engagement hierover rekenschap te moeten afleggen tegenover het Vlaams Parlement en de hele samenleving die het aanbelangt.

Ik zoom even in op de concrete vragen, waarvan in eerste instantie de dringende noodzaak tot verbetering van het systeem van de sociale zekerheid voor zelfstandigen. Ik voel dit probleem waarschijnlijk beter dan wie ook aan aangezien ik gedurende twee jaar federaal minister van KMO's was. We hebben toen de trein laten starten. Ik had me voorgenomen bij het begin van de legislatuur om op jaarbasis 10 miljard te kunnen realiseren voor de verbetering van het sociaal statuut van de zelfstandige. Wanneer ik na twee jaar naar de Vlaamse regering ben gekomen, hadden we al bijna 7 miljard op jaarbasis gerealiseerd. Met de acties die nu op het getouw staan en waarover u informatie hebt gekregen, zullen we de 10 miljard ruimschoots overschrijden. We zullen zeker een fundamentele bijdrage geleverd hebben aan het verbeteren van het statuut van de zelfstandige. Maar dit is niet het eindpunt. Als we meer dan 10 miljard hebben gehaald, zitten we nog niet aan een gelijkwaardig statuut. Zolang dit niet is bereikt, blijft het statuut van de zelfstandige een pijnpunt en geen aantrekkingspunt om te ondernemen.

Uit de analyse van de Vlerickschool blijkt duidelijk dat in ontwikkelingslanden als bijvoorbeeld Mexico er heel wat ondernemerschap bestaat. Alleen rijst de vraag of in deze landen niet veeleer uit noodzaak wordt ondernomen omdat men er een leefbaar inkomen aan overhoudt, wat bij ons dan weer te weinig de drijfveer is. We subsidiëren de vorming van jonge ondernemers in Vietnam. Er zijn al circa achtduizend jonge Vietnamezen die een eigen zaak zijn gestart dankzij het VOB, het Vlaams Ontwikkelingsbureau, dat een rechtstreekse steun geeft aan de economische afdeling van de

universiteit van Ho Chi Minh-city, het vroegere Saigon. Dat lijkt een groot succes, maar men mag natuurlijk geen appels met citroenen vergelijken. Er is een enorm verschil in de graad van ondernemerschap tussen een ontwikkelingsland en een land in West-Europa. In feite is deze situatie sterk te vergelijken met het Vlaanderen van vijftig jaar geleden, toen ieder dorp wel minstens twintig cafés had. Vaak ging het om verborgen werkloosheid en was dit veeleer een indicatie van armoede dan van dynamisme en welvaart. Ondertussen is ons sociaal stelsel in die mate uitgebouwd dat het voor een individu thans niet meer zo evident is om nog te kiezen voor een onzeker statuut van zelfstandig ondernemer.

Als federaal minister van KMO heb ik de verbetering van het statuut op gang getrokken. Er was twintig jaar lang niets meer aan gebeurd. Ik hoop dat dit niet stopt bij de ambitie die ik hier naar voren heb gebracht. Er bestaan immers op meerdere vlakken nog te veel pijnpunten, onder meer dat van de pensioenen, van de faillissementsverzekering en van de kinderbijslagen. Dat is op de ronde tafel onder leiding van professor Cantillon heel duidelijk gebleken. De huidige federale minister van KMO Daems zet die inspanningen verder samen met federaal minister van Sociale Zekerheid Vandenbroucke. Ik hoop dat zij spoedig met heel concrete resultaten en cijfers duidelijk zullen maken dat het ons menens is met het gelijkwaardiger maken van de beide statuten. Wat dat betreft, heeft het Vlaams Gewest geen bevoegdheid. Ik wil me hier echter niet achter verschuilen want we zijn er samen met federaal minister Daems en de ministers van de andere gewesten bij betrokken. We zullen zeker onze inbreng hebben om duidelijk te maken hoe belangrijk dit is om het ondernemerschap aan te zwengelen.

We moeten dit klimaat aanzwengelen met de middelen die we hebben. We doen dit via verschillende projecten, zoals het peterschapsproject, de adviescheques en dergelijke meer. Het moet een maatschappelijk gebeuren zijn waarop we positief inspelen om tot vruchtbare resultaten te komen.

De tweede vraag ging over het terugdringen van de administratieve rompslomp op alle niveaus. Natuurlijk, met het terugdringen van de administratieve rompslomp alleen creëer je geen onderneming, het faciliteert zowel degenen die al ondernemer zijn als degenen die de stap nog moeten zetten. Er is bovendien een economisch facet. Als we erin slagen 25 percent van de rompslomp terug te dringen, betekent dit 4 miljard euro voor het ondernemingsgeven, wat meer is dan 2 percent economische

Gabriels

groeit op jaarbasis. Dit is dus een heel belangrijke incentive om er iets aan te doen.

Men is bezig met de evaluatie van de rechtspersoonlijkheid, de BTW-registratie, de RSZ-registratie, het Handelsregister en dergelijke meer. Binnenkort moet de Kruispuntbank voor Ondernemingen totstandkomen waarin de verschillende databanken met de bedrijfsgegevens zullen smelten. Het gaat hier om meer om gegevens uit het Rijksregister, de Nationale Bank van België, de BTW-diensten, de RSZ, enzovoort. Onder de noemer van een uniek identificatienummer, kunnen we ongeacht het juridisch statuut aan iedereen op eenzelfde wijze toegang tot deze gegevens verschaffen. Dit systeem treedt op 1 januari 2003 in voege.

Ik was zover gekomen dat we deze zaak op regeeringsniveau hadden afgerond. Nu is mijn opvolger bezig met de implementatie, samen met de bevoegde federale minister van Sociale Zekerheid, omdat verschillende elementen op elkaar moeten worden afgestemd. Dit uniek loket voor degenen die daarvoor de vereiste bekwaamheidsgegevens krijgen, is een heel belangrijk instrument om de toegang tot het zelfstandig beroep te vergemakkelijken. Vanaf 1 januari zullen de vruchten daarvan kunnen worden geplukt. Omdat men dan maar bij één loket moet aankloppen, denk ik dat we niet alleen het ondernemerschap stimuleren maar ook de administratieve vereenvoudiging dichterbij brengen.

Het is evident dat de elektronische informatie-uitwisseling ons hierin enorm dienstig is. We hebben dat ook gedaan bij een ander instrument, namelijk de opleidingscheques. Die blijken aan te slaan. Ze moeten wel nog meer gestimuleerd en gemotiveerd worden. Het systeem blijft groeien. Er zijn reeds bijna tweehonderdduizend cheques uitgereikt. Wallonië had er anderhalf jaar voor nodig, maar wij hebben dit op minder dan twee maanden tot stand gebracht. Ik ben hier nog niet mee tevreden, ik wil dat het systeem nog meer ingang krijgt bij de kleine ondernemingen en de kleine zelfstandigen, want precies daar bleek er iets te schorten aan het opleidingsniveau. Ondernemingsorganisaties zoals Unizo zijn er enorm enthousiast over.

Een tweede gegeven is dat de lastendruk ook veroorzaakt wordt door het gebrek aan transparantie vanwege de aanbodzijde. Het actieplan Ondernemen wil hieraan verhelpen door de oprichting van het Huis van de Vlaamse Economie als uniek fysiek loket voor de ondernemer. De besprekingen

met de verschillende gesprekspartners zijn rond. In Oost-Vlaanderen heb ik de locatie reeds bezocht. In het najaar zullen we de eerste vestiging in Gent openen. Ook in de andere provincies wordt nu gezocht naar de gepaste locaties. In Oost-Vlaanderen hebben we een unieke vestiging in het oude seminarie waar ook enkele economische diensten zoals de GOM een zetel hebben en waar ook de Vlerickschool haar definitieve stek zal krijgen. Daar komt ook het Huis van de Vlaamse Economie. Vorige maandag heb ik daar met de gouverneur de nodige afspraken over gemaakt. U hoeft dus niet zo ongeduldig te zijn, mijnheer Schuermans, dit is pas het begin, want ook in de andere provincies zullen binnenkort de vestigingsplaatsen van de loketten worden aangeduid.

Het was mijn voorganger, minister Van Mechelen, die het idee lanceerde van de Vlaamse Huizen van het Ondernemerschap. Ik stelde echter vast dat er ook vragen waren gerezen, en dat bepaalde betrokkenen niet altijd mee wilden. Daarom heb ik het debat heropend. Nu is dat zo goed als afgerond, en kunnen we de loketten installeren. In de tweede helft van dit jaar volgt de opening van elk van die Huizen van de Vlaamse Economie.

We vangen hiermee twee vliegen in een klap. Het aantrekkelijke voor het ondernemerschap is het aanbod van alle diensten in één huis : Export Vlaanderen, de Dienst Investeren in Vlaanderen, het VIZO voor de opleiding van zelfstandigen, de technologische ontwikkeling van het IWT, enzovoort. Later komt daar ook de coördinatie bij. We gaan dus veel verder naar de basis dan het federaal uniek loket. We maken het aantrekkelijk voor de ondernemer, omdat hij vlug en eenvoudig geholpen wordt. De administratieve vereenvoudiging wordt ook langs deze weg, en tevens door het uniek loket van de federale overheid, wel degelijk tastbaar voor de ondernemers of kandidaat-ondernemers.

We moeten de druk nog verder naar beneden halen. Vandaar dat de minister-president en de federale premier de coördinatie via de cel Reguleringmanagement naar zich toe hebben getrokken. Van de sectoren, waarmee we geregeld overleg plegen, vragen we concrete voorstellen om de tijd tussen het nemen van een initiatief en het besluit nog meer te bekorten. Door korter op de bal te spelen, maken we duidelijk dat het ons menens is met de administratieve lastenverlaging, die ook voor de ondernemers direct voelbaar en tastbaar kan zijn.

Ook het gemakkelijker verschaffen van durfkapitaal aan starters is hier ter sprake gebracht. We

Gabriels

mogen er vanuit gaan dat 80 percent van de KMO's nog steeds zijn investeringen financiert via relatief traditionele kanalen. De overige 20 percent gebruikt ook andere, meer gesofisticeerde financieringsinstrumenten zoals bijvoorbeeld risicokapitaal.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik zie me verplicht de vergadering te verlaten. De heer Laverge zal in mijn plaats verder het antwoord van de minister beluisteren. Gelieve me hiervoor te verontschuldigen.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Bij beginnende bedrijven worden we vaak geconfronteerd met het probleem dat de gevraagde investeringen onvoldoende kunnen worden gewaarborgd. Daarom zijn we bezig met een herziening van de waarborgregeling, zodat ook op dat vlak een concreet instrument wordt aangeboden. Dat is zo goed als rond. Deze namiddag is er een coördinatievergadering met de verschillende bevoegde kabinetten en diensten. Ik hoop dat we dit zo spoedig mogelijk kunnen realiseren.

Dit verklaart ook enigszins de ondernemingscultuur. In Vlaanderen wordt bij het nemen van een initiatief gemiddeld 15 percent eigen kapitaal ingebracht, en wordt 85 percent geleend. Het risico is daarmee veel groter dan in de Verenigde Staten, waar een verhouding van 35 tegen 65 percent gebruikelijk is. Daar willen we iets aan doen. We willen daar een eerste aanzet toe geven via de PMV, want geen enkel systeem is alleenzalmakend.

Onze rondetafelgesprekken met de financiële wereld hebben het belang aangetoond van een samenwerking van de overheid met kredietverschaffers in brede zin, dus niet alleen banken, maar ook investeringsmaatschappijen en dergelijke.

Concreet is het heel belangrijk dat bij een opgezegd krediet 75 percent van het verlies door de overheid wordt gedragen. Bij latere recuperaties krijgt de overheid daar 75 percent van. De banken blijven dus een deel van het verlies dragen, en ze zijn het daarmee eens. Bovendien worden banken die systematisch slechte dossiers doorsturen bestraft door het neerwaarts bijstellen van hun waarborgcontingent. De bank betaalt een premie die grosso modo de jaarlijkse last van het krediet met

0,25 percent verhoogt voor bestaande bedrijven en met 0,05 percent voor starters.

De papierwinkel wordt bewust tot een minimum herleid. De banken moeten zorgen voor een kopie van het kredietdossier bij de bank en moeten de identificatiegegevens van de debiteur en van het krediet, de evolutie van de verbintenissen, en de in- en uitgaande geldstromen meedelen. Dat is alles. We proberen dus ook op dat vlak de garantieregeling zo eenvoudig mogelijk te houden.

Het beheerscomité is samengesteld uit kredietspecialisten, en organiseert een permanente controle en een dialoog met de banken. Het werkt met de banken raamakkoorden uit om op soepele wijze de uitvoeringsmodaliteiten van het besluit te preciseren. Het ontwerp van besluit werd besproken met zoveel mogelijk betrokken partijen, in de eerste plaats de Belgische Vereniging van Banken, alsook de vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid en het Europees Investeringsfonds.

Voor wat betreft de tweede groep wordt momenteel ook gewerkt aan de implementatie van de SBIC's, waarvoor de NV Participatiemaatschappij Vlaanderen daadwerkelijk durfkapitaal voor starters moet voorzien. De sectorale invulling van het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 14 december 2001 beschrijft de taakstelling van het kapitaalagentschap PMV. Tot die taakstelling behoort onder meer – ik citeer – ‘het zich toeleggen op het realiseren van projecten inzake publiek-private samenwerking voor alle bevoegdheidsdomeinen door middel van gespecialiseerde dochterondernemingen’. En verder : ‘als afgeleiden van deze ruime begripsomschrijving is ten titel van voorbeeld te vermelden : oprichting van een Startersfonds’. Daarom wordt overwogen om het Startersfonds direct of indirect onder de verantwoordelijkheid van de PMV te brengen, waarbij dit kapitaalagentschap daadwerkelijk een rol kan spelen bij de financiering en het verstrekken van risicokapitaal voor starters.

De Vlaamse regering besliste op 21 december jongstleden om circa 12,5 miljoen euro te storten als kapitaalparticipatie in de PMV voor de oprichting van een Vlaams Startersfonds. Samen met de PMV werken we aan de eindredactie van een nota om dit Startersfonds concreet vorm te geven. De visie ligt vast. Ze werd met de grote en belangrijke investeerders besproken. Het komt er nu op aan weldra een bruikbaar systeem aan te bieden. We hopen dat dit ook hier zo vlug mogelijk kan worden besproken.

Gabriels

Na vaststelling van de beleidsuitgangspunten kan de Vlaamse regering aan de PMV de formele opdracht geven tot verdere uitwerking van het plan, dat na toetsing door minister Van Mechelen, als voogdijminister van het economisch instrumentarium, zal worden voorgelegd aan de raad van bestuur. De procedure zou moeten zijn afgerond tegen juni 2002. Zolang dat niet is gebeurd, kan de Vlaamse regering vanzelfsprekend niet de bruikbaarheid en operationaliteit van het systeem aanprijzen. We hopen er in het najaar gebruik van te kunnen maken.

Ik heb een drietal keer een officieel onderhoud gehad met minister Kubla. We proberen zo veel mogelijk onze visies op elkaar af te stemmen. Minister Kubla is ook bevoegd voor Buitenlandse Handel. U begrijpt dat we er in de verwarring van de overgangsfase alle belang bij hebben de violen goed op elkaar af te stemmen en de belangen van de gewesten duidelijk voorop te stellen. Minister Kubla zal op 7 mei ook aanwezig zijn bij het lanceren van het debat over Kleurrijk Vlaanderen, waarmee we verder willen kijken dan de grenzen van Vlaanderen. Ook samen met de federale overheid nemen we deel aan activiteiten, onder meer omtrent het sociaal statuut.

Wat de luchtvaart betreft, kan ik het volgende zeggen. Als ik niet met dit gipsverband aan mijn been zou zitten, zou ik eergisteren met minister-president Dewael en minister Van Mechelen mee geweest zijn naar Toulouse. Mijn adjunct-kabinetschef is trouwens ook mee geweest. Het is een zeer belangrijk gegeven dat de betrokken bedrijven uit de sectoren zeer tevreden zijn over de speciale kredietlijn die voor lucht- en ruimtevaart binnen het IWT is opgestart. Daarmee stelt men speciaal aan Vlaanderen veel alerter middelen ter beschikking om in te spelen op de bestaande mogelijkheden. Ook op dat niveau staan we zonder enige twijfel op onze strepen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, binnen de bevoegdheden waarover we beschikken, zijn we heel concreet bezig met het uitwerken van acties. Elk punt dat naar voren wordt geschoven als een belangrijke vernieuwing, wil ik echter ook grondig bespreken met de verschillende betrokkenen. Dat hebben we tot nu toe trouwens ook gedaan. Wanneer die bespreking is afgerond, zal ik dan hier een toelichting geven. Ik verwijs naar de Huizen van de Vlaamse Economie, het decreet expansiesteun, enzovoort. Binnenkort zal over al die zaken tot in detail meer uitleg worden gegeven. Dan zullen we

duś van start kunnen gaan, zodat aan uw ongeduld wordt beantwoord.

De voorzitter : De interpellant, de heer Denys, heeft de vergadering verlaten. De heer Laverge, als stand-in voor de heer Denys, heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreide toelichting. We hebben nu een beter beeld gekregen van wat er al gerealiseerd is en wat er nog allemaal in de steigers staat. Toch blijven we met een fundamenteel probleem zitten, dat we mijns inziens vandaag ook niet kunnen oplossen, maar waarvoor er in ieder geval een serieuze sensibilisering zal moeten gebeuren. We moeten vandaag proberen om een soort DIRV-actie van de jaren tachtig te lanceren over het belang van het ondernemerschap voor de Vlaamse welvaart en het Vlaamse welzijn. Naast de punctuele maatregelen moeten we zo'n algemene mentaliteitswijziging in Vlaanderen proberen te realiseren.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Laverge, we moeten de DIRV-actie van de jaren tachtig ombuigen in een 'DURF-actie' van de jaren 2000.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u ook voor uw uitgebreid antwoord. In uw betoog hebt u natuurlijk wel een deel van het probleem afgeschoven naar de grote ondernemingen, bijvoorbeeld inzake de Kyoto-problematiek. Dan gaat het over de grote clusters en de multinationals. Dat is een totaal andere dimensie dan het grondprobleem dat hier nu aan de orde is : hoe kunnen jonge ondernemers opnieuw worden gestimuleerd om te starten ? Dat zal inderdaad met de juiste middelen moeten gebeuren. Het is echter niet voldoende om te verwijzen naar grote oplossingen voor de automobielsector of naar Kyoto-oplossingen. Dat is eigenlijk macro-ondernemen. Ik heb het liever over micro-ondernemen.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Bogaert, u kent het belang van de peterschapsprojecten. Het is van enorm belang dat grote bedrijven, die succesrijk zijn en goed gesetteld zijn in Vlaanderen, een voorbeeldfunctie opnemen en zo andere bedrijven meetrokken. Ik verwijs in dit verband naar de automotieve sector : in plaats van de rechtstreekse tewerkstelling van 28.000 worden er 120.000 mensen tewerkgesteld via dit soort meetrekking.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, uiteraard heb ook ik daar oog voor. U hebt

Bogaert

trouwens gelijk. We moeten eerlijk toegeven dat er inzake ondernemen duidelijk een andere beleids-trend is dan tevoren. Er is natuurlijk wel nog altijd heel wat te doen. U zegt dat er met een aantal zaken zal worden begonnen in de tweede helft van het jaar. Ik vertrouw erop dat we dat inderdaad zullen zien. Binnen zes tot zeven maanden zou eventueel kunnen blijken dat het probleem een soort pingpong wordt tussen een commissie die vragen stelt en een regering die antwoordt met 'ja' of 'neen'. Misschien zal het dan op dat moment nodig zijn om daar hoorzittingen aan te wijden, zodat we ook aan de mensen op het veld hun mening kunnen vragen, om op die manier de zaken op een rijtje te zetten. Hoe dan ook, tot het einde van het jaar wil ik zeker het nodige vertrouwen geven aan de regering. We zullen afwachten of wat in het vooruitzicht wordt gesteld, ook echt geïmplementeerd wordt.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, collega's, het zal voor minister Gabriels ongetwijfeld een hele geruststelling zijn dat hij van de heer Bogaert tot het einde van het jaar het vertrouwen krijgt. Het is misschien mogelijk om in die tijdsspanne heel wat aangekondigde zaken uit te voeren. Ik denk aan de expansiesteun nieuwe stijl en aan het Huis van de Economie – wat we vroeger het Huis van de Onderneming noemden. Voorts zijn er ook de opdrachten voor de PMV. Mijnheer de minister, u zult het met me eens zijn dat dit nog dient te gebeuren. Ik ga ervan uit dat u daarrond nog voorbereidend werk zult hebben. In deze commissie moet daar echter het eerste woord nog over worden gesproken.

Wat de meningen van de ondernemers zelf betreft, zit ik met een organisatorisch probleem. De heer Loones en ikzelf hebben een voorstel van resolutie ingediend rond de gevolgen van de aanpassingen van de vennootschapsbelasting voor de Vlaamse bedrijven. Dat is een aangelegenheid die normaal gezien in de commissie voor Financiën aan bod zal komen. Het zou echter toch wenselijk zijn dat ook de collega's die dit vanuit economisch oogpunt bekijken, daarbij zouden worden betrokken. Dit zal immers de gelegenheid zijn om het middenveld uit te nodigen. Die mensen zullen met hun reacties naar voren komen op de voorliggende plannen. Ik denk dat dit zeer verhelderend zal zijn. Mijnheer de voorzitter, als er hierover hoorzittingen worden georganiseerd in de commissie voor Financiën,

hoop ik dus dat ook de leden van de commissie voor Economie daarop worden uitgenodigd.

De voorzitter : Mijnheer Schuermans, uw opmerking zal zeker worden overgemaakt aan de voorzitter van de commissie voor Financiën.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Schuermans, ter vervollediging wil ik nog het volgende zeggen. Sommige dingen moeten via een decreet gebeuren ; andere dingen kunnen via een besluit gebeuren. Alles wat via een besluit kan, zal natuurlijk op die weg ingang vinden. Het gegeven van expansiesteun zal echter zeker hier aan bod komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de stand van zaken project alternatief proceswater

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de stand van zaken project alternatief proceswater.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, enige weken geleden hebben we zowel uzelf als de minister van Economie ondervraagd over het project inzake de omschakeling naar alternatief proceswater. We hebben ook minister Dua daarover ondervraagd.

Mijnheer de minister, u hebt toen de volgende verklaringen afgelegd. Het zou bijzonder moeilijk zijn om rechtstreekse financiële steun te geven. De ecologiesteun, zoals voorzien in de expansiewetgeving, zou niet van toepassing zijn op dit project. Er zou immers geen inkrimping zijn van het afvalwaterverbruik, en de investeringen door zuivere overheidsondernemingen of marktdominante ondernemingen zouden niet subsidiabel zijn.

Mijnheer de minister, u hebt toen dus gesteld dat het project in de strikte zin van de wetgeving misschien niet volledig aan de richtlijnen voldoet. Niemand kan echter ontkennen dat het hier gaat om een duurzame oplossing om de geologische grondlagen te vrijwaren voor verdere overexploitatie. In

Decaluwe

dit opzicht lijkt het me hier toch om een ecologisch verantwoorde en duurzame techniek te gaan.

Ook een tussenkomst in het verschil van de kostprijs door het Vlaams Gewest zou niet mogelijk zijn, rekening houdend met de Europese kaderrichtlijn voor ecologiesteun.

Mijnheer de minister, desalniettemin hebt u zich toen op een aantal punten geëngageerd. U stelde voor om contact op te nemen met minister Van Mechelen om de mogelijkheden af te tasten voor innovatiesteun via het IWT. Bovendien zou Febeltex als overkoepelende organisatie voor de textielsector worden aangesproken om een dossier in te dienen bij het IWT. Ook zou u minister Dua steunen wanneer het dossier op tafel komt bij de Vlaamse regering. Naast dit alles was het voornaamste toch uw intentie om een dossier in te dienen bij de Europese Commissie om alsnog een afwijking op de expansiewetgeving aan te vragen. De nadruk zou dan worden gelegd op het geologische aspect en op het duurzaamheidsaspect.

Mijnheer de minister, het is echt belangrijk om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen. Daarom heb ik niet zo lang gewacht om u opnieuw te ondervragen over uw intenties en over de stappen die u mogelijk al hebt genomen. Ik heb de volgende vragen. Ten eerste, wat is de stand van zaken in dit dossier? Ten tweede, wat zijn de mogelijkheden voor een tussenkomst in het kader van de innovatiesteun? Is er reeds overleg geweest met minister Van Mechelen? Wat is de uitkomst van dit overleg? In welke mate werd Febeltex reeds gecontacteerd? Wat was de reactie hieromtrent van Febeltex? Ten derde, werd er reeds een dossier of een vraag ingediend bij de Europese Commissie? Wanneer wordt concreet een uitspraak verwacht?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals de heer Decaluwe in zijn vraag om uitleg terecht stipuleert, kwam de problematiek van het sokkelwater en de omschakeling door een aantal bedrijven in Waregem en omgeving recentelijk al aan bod in deze commissie. Sindsdien zijn er wel degelijk een aantal evoluties in deze materie.

Op 14 maart hebben we een werkbezoek gebracht aan Rebak, zijnde het streekplatform Kortrijk. Onder meer de heer Laverge was daarbij aanwezig. Het sokkelwater en het project van de drie bedrijven die willen overschakelen op het gebruik van

RWZI-effluent als proceswater, kwamen bij dat bezoek ruimschoots aan bod. Het werkbezoek en de thema's die aan bod kwamen, worden – zoals dat gebruikelijk is – opgevolgd door mijn kabinet en door de administratie.

Aquaplus, de firma die het RWZI-effluent aan de bedrijven aanbiedt, maakte zijn laatste financiële model met de prijszetting voor het water pas op 3 april over aan de betrokken bedrijven. In het opvolgingsdossier dat werd toegezonden aan het streekplatform Kortrijk, staat duidelijk vermeld dat de administratie Economie over deze materie overleg zal plegen met Aminoal. Dit overleg werd ondertussen geagendeerd en voorbereid door mijn kabinet in samenwerking met de administratie. Het vindt nog deze maand plaats.

Een officieel overleg met Aminoal in deze is wel degelijk essentieel. Aminoal is immers de vergunningverlenende administratie voor het oppompen en het gebruik van sokkelwater als proceswater. Aminoal creëert in deze materie ook het beleidskader. Om tot een structurele oplossing te komen voor alle gebieden in Vlaanderen waar dit probleem zich voordoet, is het belangrijk om te weten wat de invloed van het afkoppelingsbeleid is voor de bedrijven. Met andere woorden, het is belangrijk om te weten hoeveel bedrijven Aminoal wil laten overschakelen op een alternatief proceswater én op welke termijn. Kennis van deze gegevens is uitermate belangrijk om de financiële implicaties in te schatten en een eventuele tussenkomst van de overheid in een juist perspectief te plaatsen.

In dit kader heb ik op 25 februari jongstleden ook een brief geschreven aan minister Dua om te proberen tot een creatieve oplossing te komen. Om alsnog via de ecologiesteun een oplossing te vinden, moet namelijk aan een aantal minimumvoorwaarden worden voldaan.

Vooreerst moet Aminoal bevestigen dat het gebruik van sokkelwater nog toegelaten is. Dat heb ik zojuist al gezegd. Expansiesteun op basis van het milieucriterium voor investeringen om verplicht om te schakelen is zeker uitgesloten. De Europese kaderregelgeving inzake ecologiesteun laat ecologiesteun om te voldoen aan een opgelegde verplichting immers niet toe. De administratie moet dan ook van Aminoal duidelijke cijfers krijgen om de heffingen op het gebruik van sokkelwater correct in te schatten.

Vervolgens zal mijn administratie dan overeenkomstig de Europese kaderregelgeving de eventuele baten en besparingen voortvloeiend uit het pro-

Gabriels

ject gedurende de afschrijvingsperiode – de eerste 5 jaar – in mindering dienen te brengen van de meerkosten van dit project. Expansiesteun op basis van het milieucriterium zal met andere woorden slechts mogelijk zijn indien de minister van Landbouw en Leefmilieu de heffingen op sokkelwater voor de betrokken bedrijven substantieel vermindert. Als laatstgenoemde voor deze drie bedrijven geen uitzonderingen kan maken met betrekking tot de heffingen op sokkelwater, dan zal de administratie dat ook niet kunnen, omdat ze gebonden is aan de Europese kaderregeling inzake ecologiesteun, die een regeling ‘à la tête du client’ uitsluit.

Uit het voorgaande moet blijken dat ik nog een aantal gegevens verwacht van mijn administratie, van de betrokken minister en van de diensten die onder haar ressorteren. Als we deze gegevens hebben, hoop ik dat we meteen ook de nodige contacten zullen kunnen leggen met de Europese Commissie, zodat we precies kunnen zeggen wat we willen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik neem akte van de stappen die u al hebt ondernomen. Samen met mijn collega's uit de streek zal ik dit dossier vanzelfsprekend verder van nabij blijven volgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de financiële gevolgen van het Sabena-dossier voor Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de financiële gevolgen van het Sabena-dossier voor Vlaanderen.

Minister Gabriels zal antwoorden in de plaats van minister Van Mechelen.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, als er in België problemen zijn met grote dossiers is het niet onbelangrijk te weten wat de gevolgen van beslissingen zijn voor de deelstaten. In de loop van maart 2002 hebben we de cijfers gekregen van het Federaal Planbureau over de sociaal-economische gevolgen van het faillissement van Sabena. Daaruit bleek dat de inkomsten voor de Belgische economie met 1,7 miljard euro zijn gedaald. Het BBP verminderde hierdoor met 0,65 percent. Volgens het Planbureau heeft het Sabenadossier 17.000 banen gekost. Ik zal hierover dan ook deze namiddag een vraag stellen aan minister Landuyt.

Uit de cijfers van het Planbureau blijkt dat het faillissement van Sabena de federale overheid 830 miljoen euro heeft gekost. De vraag is natuurlijk wat de weerslag ervan is voor de deelstaten. Er moet immers bij de budgetcontrole rekening mee worden gehouden.

De familiedrama's leggen het financieel en sociaal aspect van dit dossier op een pijnlijke wijze bloot. In november 2001 heeft de federale regering een schoktherapie willen toepassen via een goed-nieuwsshow. Zo zouden er eind november vliegtuigen van Sabena in de lucht zijn en zouden ongeveer alle arbeidsplaatsen behouden blijven. Ook de dochtermaatschappijen zouden zoveel mogelijk behouden blijven. De overheid sprak ook van opvangcentra, tewerkstellingscellen, enzovoort. Maanden later weten we wat daarvan is terechtgekomen. Op een bepaald moment heeft de Vlaamse regering de goede beslissing genomen geen 25 miljoen euro te pompen in New DAT/DAT, het huidige SN Brussels Airlines.

De gevolgen voor de deelstaten zitten enigszins weggestoken in de gegevens van het Planbureau. Mijnheer de minister, kunt u de financiële gevolgen van het faillissement voor de Vlaamse economie en de Vlaamse overheid becijferen ? Heeft de Vlaamse regering nog contacten met de federale regering inzake het dossier SN Brussels Airlines ? Wat is de planning voor de investering van die 25 miljoen euro die door de Vlaamse regering in de vorige begroting werd vastgelegd voor de infrastructuur in en om de regio Zaventem ?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik antwoord in naam van minister Van Mechelen. Hij is immers bevoegd voor het economisch instrumentarium.

Gabriels

Mijnheer Bogaert, op uw eerste vraag kan ik antwoorden dat het uitvoeren van een analoge simulatie op het Vlaams niveau veronderstelt dat de Vlaamse overheid over dezelfde modellen zou beschikken. Dit is op dit moment niet mogelijk omdat de nodige statistische gegevens ontbreken om deze modellen te voeden. Tot nu toe werden de regionale rekeningen stiefmoederlijk behandeld in het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Dit komt tot uiting in een gebrek aan gegevens om betrouwbare regionale rekeningen te kunnen samenstellen.

Tegen 2003 wenst de administratie Planning en Statistiek een regionale uitsplitsing te maken van de nationale input-outputtabel. Om dit mogelijk te maken, financiert de administratie Planning en Statistiek een deel van het pas opgestarte PASO-onderzoek – Panel Survey of Organisations in Flanders -, met name een panel-enquête bij Vlaamse vestigingen, om de interregionale handelsstromen in kaart te brengen en om informatie over bedrijfsinvesteringen in te zamelen. De bevraging grijpt plaats op het niveau van de vestiging. Dit laat toe om zinvolle Vlaamse aggregaten te maken. Dit alles zal er op termijn toe leiden dat oefeningen analoog aan die van het Federaal Planbureau, ook mogelijk zijn voor de Vlaamse economie.

Mijnheer Bogaert, het ontbreken van een dergelijk instrumentarium betekent echter niet dat er geen zinvol antwoord kan worden gegeven op uw vraag. Het Federaal Planbureau komt tot de bevinding dat het faillissement van Sabena leidt tot een daling van het bruto binnenlands product in 2002 met 0,65 procentpunt in constante prijzen, een toename van de werkloosheid met 17.000 eenheden, een daling van het saldo van de lopende verrichtingen met het buitenland met 528 miljoen euro. Het vorderingoverschot van de gezamenlijke overheid zou ten slotte 830 miljoen euro lager liggen, wat neerkomt op 0,32 percent van het bruto binnenlands product.

In het uiterste geval kunnen we deze terugval van de groei volledig toeschrijven aan het faillissement van Sabena. De realiteit is uiteraard complexer. De terugval van de groei is het resultaat van een aantal compenserende bewegingen. Indien we aannemen dat het faillissement van Sabena slechts verantwoordelijk is voor de helft van de groeivertraging, zijnde 0,3 percent, dan bedraagt het effect op de financiële middelen van Vlaanderen 27,24 miljoen euro.

Binnen de Vlaamse uitgavenbegroting 2002, en meer bepaald vanuit de kredieten 'Economie', gaan er geen speciale en bijkomende bedragen naar de afwikkeling van het Sabenafaillissement. De Vlaamse regering heeft immers duidelijk beslist niet in te gaan op de vraag om te participeren in SN Brussels Airlines. Gebeurlijk wil ze echter wel investeren in de luchthaven of luchthavengebonden activiteiten. Hiervoor heeft ze eind 2001 20 miljoen euro vrijgemaakt en ter beschikking gesteld van de Participatiemaatschappij Vlaanderen.

Een rechtstreekse bijdrage zit vervat in de begroting 'Werkgelegenheid'. Het gaat hier meer bepaald om het Herplaatsingsfonds. Op 9 november 2001 heeft de Vlaamse regering beslist om de machtigingen te verhogen tot 300 miljoen frank. Dit houdt een stijging in met 250 miljoen frank. Deze verhoging is inmiddels voorgesteld in het voorontwerp van begrotingscontrole, dat eerlang aan het parlement wordt voorgelegd.

Op 22 maart 2002 werd het besluit van de Vlaamse regering houdende toekenning van een tegemoetkoming in het kader van het Herplaatsingsfonds goedgekeurd. Hierdoor kan aan maximaal 2.581 personen een outplacementbegeleiding worden aangeboden. De totale kost bedraagt 6.282.843 euro in machtigingen. In het eerste jaar wordt 55 percent uitbetaald, wat neerkomt op een maximale kost in dotatie van 3,5 miljoen euro.

Vermits de Vlaamse regering op basis van een grondige evaluatie van het businessplan en na te hebben vastgesteld dat er niet kon worden voldaan aan de eisen die door het Vlaams Parlement waren gesteld, in haar beslissingen van 9 en 16 november 2001 beslist heeft om niet in de luchtvaartmaatschappij te investeren, zijn er hierover sindsdien geen contacten meer geweest met de federale regering.

De Vlaamse regering heeft op 21 december 2001 haar engagement bevestigd om 25 miljoen euro ter beschikking te stellen voor het stimuleren van luchthavengebonden activiteiten in en rond Zaventem. 20 miljoen euro werd medio december overgemaakt aan de Vlaamse Participatiemaatschappij met het oog op een kapitaalsuitbreiding van haar dochtervennootschap, de PMV. De procedure voor deze kapitaalsverhoging is in gang gezet en zal op korte termijn worden afgesloten.

Op 9 januari 2002 heeft de Vlaamse minister bevoegd voor het economisch overheidsinstrumentarium in opdracht van de Vlaamse regering aan de GIMV gevraagd om een studie voor te bereiden

Gabriels

die aangeeft 'wat er moet worden gedaan om de luchthaven te laten uitgroeien tot een internationale hub zodat Zaventem zich ontwikkelt tot een Europese mainport.' Deze studie heeft uitsluitend betrekking op luchthavengebonden activiteiten, met name de infrastructuur, facilitaire diensten, en dergelijke.

De vraag werd door de PMV in behandeling genomen. Daarbij werd van de veronderstelling uitgegaan dat BIAC al dergelijke studies heeft gemaakt. Na consultatie van het management en het strategisch comité van de raad van bestuur van BIAC is gebleken dat er al voldoende informatie aanwezig is om initiatieven voor te bereiden. In een overleg tussen de PMV en BIAC is besloten om die informatie uit te wisselen en op basis daarvan voorstellen uit te werken. De informatie-uitwisseling vindt nu plaats. Daarna zullen concrete voorstellen onder de aandacht van de Vlaamse regering worden gebracht.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreid en gemotiveerd antwoord. Uit uw antwoord maak ik op dat er geen Vlaams Planbureau is. Ik vraag dan ook aan de Vlaamse regering hier werk van te maken zodat ook op het niveau van de deelstaat eigen cijfermateriaal of dat van de federale overheid kan worden behandeld.

In januari 2002 heeft de Vlaamse regering inderdaad de opdracht gegeven een studie uit te werken om na te gaan hoe we op de efficiëntste manier 25 miljoen euro in de luchthavengebonden activiteiten kunnen investeren.

Mijnheer de minister, zijn er initiatieven voor het oprichten van een Vlaams Planbureau ? Wanneer zal de studie waarvoor de Vlaamse regering in januari 2002 de opdracht heeft gegeven, klaar zijn ? Wanneer zal ze worden besproken in het Vlaams Parlement ?

Minister Jaak Gabriels : Dat zal eerstdaags gebeuren. De informatie-uitwisseling gebeurt al. Weldra zullen we tot de daad kunnen overgaan. Onder impuls van minister-president Dewael heeft de Vlaamse regering de intentie een Vlaams Planbureau op te richten. We zijn er bijna mee klaar. We zullen dan ook over dat soort instrumentarium beschikken.

Dit staat los van hetgeen het departement Economie met de universiteiten wil doen inzake indicatoren. We zullen daarmee veel sneller op de bal kunnen spelen. Er zal gedurende 5 jaar 35 miljoen frank worden uitgetrokken om dit op zeer korte termijn mogelijk te maken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de opleidingscheques en de erkenning van hogescholen als opleidingsverstrekkers

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de opleidingscheques en de erkenning van hogescholen als opleidingsverstrekkers.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de heer Denys en de heer Bogaert hebben het vandaag al over de opleidingscheques gehad. De financiële middelen voor die opleidingscheques komen net uit de tewerkstellingssteun die werd gehaald uit de expansiesteun. Ze worden positief aangewend ter stimulering van de opleiding in de bedrijven. Het systeem is vanaf 1 februari 2002 in voege. Elk bedrijf kan 200 cheques aankopen. Elke cheque heeft een waarde van 30 euro. 15 euro wordt betaald door het bedrijf zelf en 15 euro wordt door de Vlaamse overheid bijgepast.

Mijn vraag gaat over de instellingen die opleidingen kunnen verstrekken die met de opleidingscheques kunnen worden betaald. In feite zijn er twee soorten opleidingverstrekkers. Een eerste heeft een erkenning via een ISO- en/of EQFM- of Q"FOR-certificaat. Zij worden automatisch erkend en moeten geen procedure doorlopen. Ze komen sowieso in aanmerking voor het verstrekken van opleidingen die met die cheques kunnen worden betaald.

De tweede groep moet wel een procedure doorlopen. Er moet een aanvraag worden ingediend bij de administratie. De verstrekker is dan tot 30 juni geregistreerd. Ze moet een contract afsluiten met

Laurys

een van de erkende auditbureaus, die trouwens in een vaste lijst zijn opgenomen. Het is de bedoeling dat wordt nagegaan of de instelling een kwalitatief hoogstaand opleidingsaanbod heeft en of ze in staat is de methodes en de resultaten van de evaluaties van de audit te implementeren. Nadien zou de opleiding erkend kunnen worden door de Raad van Experts. In afwachting van de samenstelling van die raad, gebeurt de erkenning door de Vlaamse dienst voor Economie.

Hogescholen zijn echter reeds krachtens het hogeschooldecreet verplicht zowel een intern als een extern onderzoek te ondergaan. Ze krijgen ook reeds een visitatiecommissie op bezoek, die de opleiding intern en extern doorlicht. Ze zijn verplicht de kwaliteit van hun opleidingen regelmatig te laten controleren. Ze zijn ook gehouden de resultaten van de doorlichting te implementeren in het opleidingsbeleid.

Volgens het tarief dat op de website staat vermeld, kost zo'n audit minstens 880 euro. Veel scholen vinden dat een probleem. Enerzijds worden ze reeds gecontroleerd en hebben ze een kwalitatief aanbod. Ze zijn sowieso verplicht die opleiding aan te bieden. Anderzijds moeten ze voor 1 juli een dure audit ondergaan om de opleidingen in het kader van de opleidingscheques te geven.

Dat is een eigenaardige situatie. Er zijn erkende hogescholen die de opleidingen aanbieden. Ze worden kwalitatief als goed beoordeeld. Ze worden daar trouwens toe verplicht in het kader van het hogescholendecreet. Tenzij ze één van de genoemde certificaten hebben, worden ze toch verplicht een nieuwe audit te laten uitvoeren. Dit is dubbel werk en brengt dubbele kosten met zich mee.

Mijnheer de minister, is de Raad van Experts al samengesteld ? Zo niet, wanneer zal dit gebeuren ? De Vlaamse overheid heeft de hogescholen reeds erkend als instellingen die onderwijs kunnen verstrekken. Is het niet aangewezen een administratieve vereenvoudiging door te voeren en de hogescholen automatisch te erkennen om opleidingen in het kader van de opleidingscheques aan te bieden ? Kan er niet minstens een vereenvoudigde procedure worden uitgedokterd ? De hogescholen worden immers reeds gecontroleerd en beoordeeld.

Bent u bereid om, naar analogie met de opleidingen door instellingen die wel over een certificaat

beschikken, de hogeschoolopleidingen automatisch te erkennen zodat de instellingen die opleidingscheques kunnen aanvaarden ? De onderwijsinstellingen die niet voor 1 juli 2002 erkend zijn als opleidingsverstrekkers kunnen waarschijnlijk geen Vlaamse opleidingscheques verzilveren voor opleidingen die na die datum van start zijn gegaan. Bent u bereid die hogescholen voor het einde van het schooljaar te erkennen ? Indien ja, hoe zal dit gebeuren ? Zal er een onderscheid worden gemaakt tussen de posthogeschoolvorming, de voortgezette opleiding en de reguliere opleidingen ? Kunt u de hogescholen advies geven over de manier waarop ze de erkenning kunnen vrijwaren ?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de Raad van Experts is nog niet geïnstalleerd. Er worden momenteel verkennende gesprekken gevoerd. De samenstelling zal zo snel mogelijk gebeuren. Overeenkomstig het besluit nemen de bevoegde ministers op dit ogenblik de taken van deze raad waar.

De hogescholen worden automatisch erkend als opleidingsverstrekker in het kader van de Vlaamse opleidingscheques. In een brief van 14 februari jongstleden vroeg ik aan minister Vanderpoorten een nominatieve lijst samen te stellen van de universiteiten en hogescholen, ter publicatie op de website van de opleidingscheques. Hiervoor werd de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek geresponsabiliseerd. Op 26 februari stuurde de administratie Economie een bestand waarin alle gegevens, nodig voor erkenning en publicatie, dienden aangeleverd te worden. Op 26 april werden de nodige gegevens overgemaakt en op basis hiervan werd die dag zelf nog de erkenningsprocedure opgestart.

Op 30 april werden de hogescholen als erkende opleidingsverstrekkers op de website gepubliceerd. Elke hogeschool zal, met een officieel schrijven, van haar erkenning op de hoogte gebracht worden. Daarnaast zal hen het nodige promotiemateriaal toegestuurd worden.

Wat de universiteiten betreft, werd de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek ook op de hierboven beschreven wijze geresponsabiliseerd. Tot op heden werden de gegevens die nodig zijn voor de erkenning, nog niet overgemaakt. Hierop werd nochtans herhaaldelijk aangedrongen. Om de ontbrekende gegevens aan te vullen heeft de administratie Economie op 26 april zelf een mailing naar de universitaire instellingen

Gabriels

gestuurd. Op 29 april werd dezelfde vraag per brief herhaald. Slechts nadat alle gegevens zijn overgemaakt, kan overgegaan worden tot de erkenning van de universiteiten.

De vraag inzake erkenning van hogescholen voor of na 1 juli is gezien het bovengenoemde niet meer relevant. Ik wijs erop dat de erkenning wordt verleend aan de opleidingsverstrekker zelf. Er wordt geen onderscheid gemaakt naar opleidingsdomein. Alle opleidingen die de Vlaamse hogescholen aanbieden, komen bijgevolg in aanmerking om met opleidingscheques betaald te worden.

Wat de recente stand van zaken betreft, geef ik u enkele cijfers ter aanvulling. Op 30 april zijn er in totaal 647 opleidingsverstrekkers erkend, waarvan 23 VIZO-centra, 24 hogescholen, 130 centra voor volwassenenonderwijs, 30 sectorfondsen, 1 erkenning voor de VDAB als hoofdzetel, dit omdat de facturatie centraal gebeurt en de andere zetels apart factureren. Die worden op het web vermeld maar er zijn 37 exploitatiezetels die geen aparte erkenning hebben omdat ze niet apart factureren. Ze hebben wel dezelfde bevoegdheid omdat ze via een globale facturatie erkend zijn. Tot slot zijn er 439 privé-opleidingsverstrekkers.

Het aantal verkochte cheques op vrijdag 26 april bedroeg 187.677, het aantal bestellingen was 2.271 en het aantal inschrijvingen van bedrijven was 2.733. Het totaal aantal bedrijven die een aanvraag

hebben ingediend maar nog niet hebben betaald is 462. Het aantal terugbetalingen bedroeg voor de maand april 5.862 cheques voor een bedrag van 175.860 euro en in de maand maart heeft Sodexho 32 cheques terugbetaald voor een bedrag van 960 euro.

Kortom, het probleem van de hogescholen is opgelost, en ik hoop de universiteiten spoedig tot de bevoegde instanties toe te laten. Men werkt heel snel. We zijn nog maar een paar dagen bezig, het is logisch dat er nog een aantal tekorten bestaan.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, ik dank u voor het duidelijk antwoord. Ik heb begrepen dat de hogescholen automatisch erkend worden. Ze zijn aangeschreven en hebben kunnen intekenen op de vraag van de minister.

Minister Jaak Gabriels : Van de universiteiten hebben we nog alleen het rekeningnummer nodig om de uitbetalingen te kunnen doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.03 uur.*
